

network enterprise europe

Business Support on Your Doorstep

Proč chránit duševní vlastnictví:

Motivace a strategie malých a středních podniků v době „globálního patentového oteplování“

Význam ochrany duševního vlastnictví I

Výsledky průzkumu 3000 německých firem:

- 2/3 firem byly postiženy porušováním IP.
(64% poškozením patentových práv, 51% nelegálním imitováním ochranných známek)
- Související finanční ztráty dosahovaly v průměru 5% firemního obratu.

Zdroj: Blind a Köhler (2009)

Význam ochrany duševního vlastnictví II

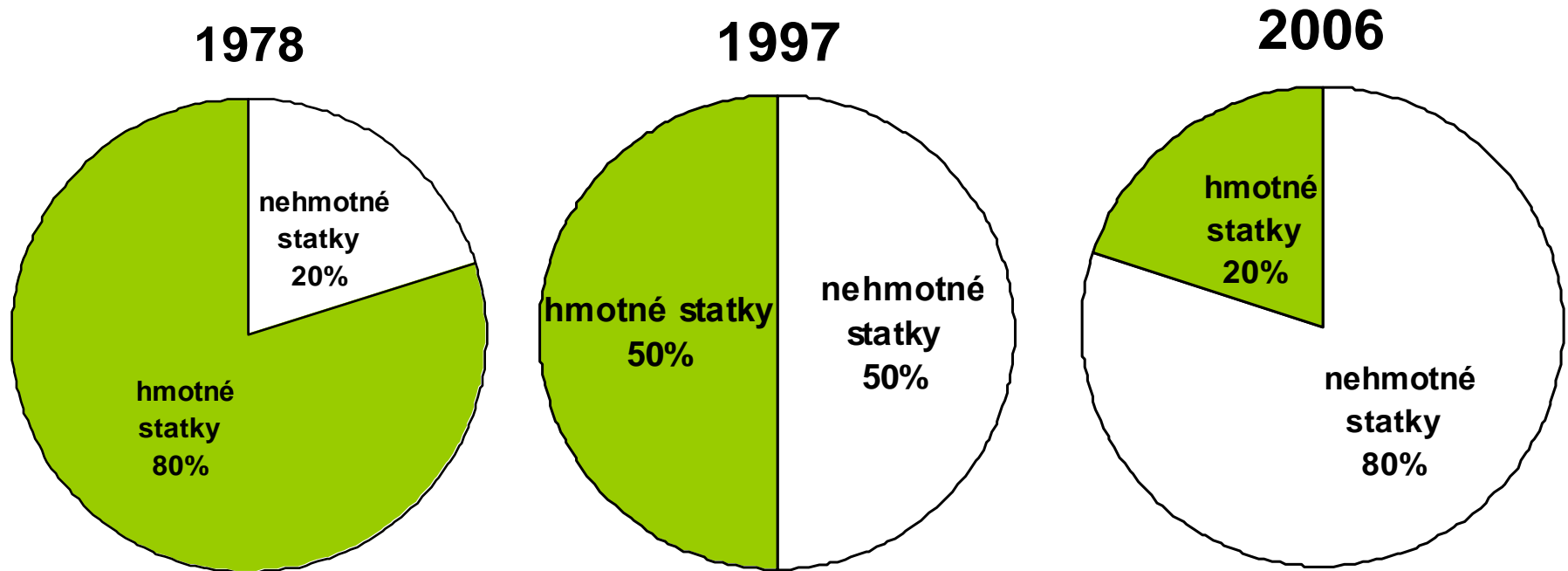
Co je pro současné firmy nejcennější hodnotou?

1. Lidský potenciál firmy – zkušenosti, kvalifikace a pracovní atmosféra, loajalita zaměstnanců k firmě
2. Kvalitní organizace práce a výroby
3. Obvyklé hmotné statky (výrobní kapacity, továrny, laboratoře, kancelářské zázemí atd.)

Zdroj: Blind a Köhler (2009)

Význam ochrany duševního vlastnictví III

Vývoj relativní hodnoty hmotných a nehmotných statků ve firmách mezi roky 1978-2006 (Russel, 2007)

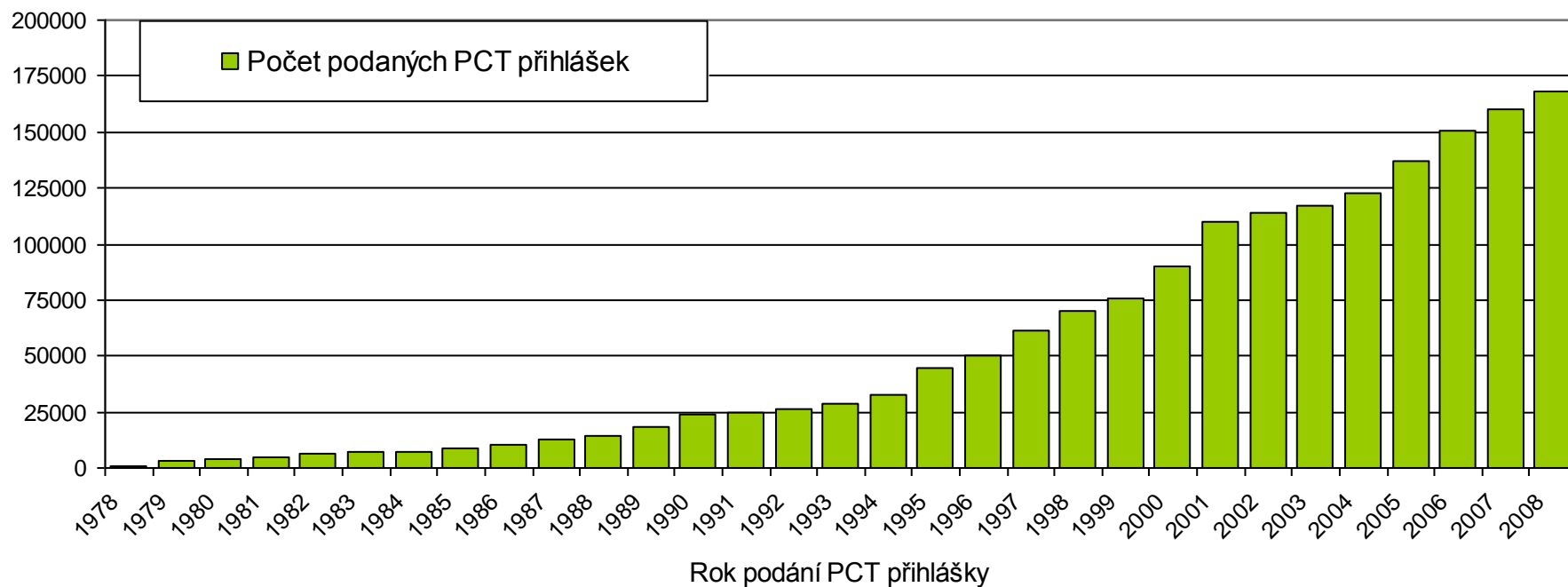
„Globální patentové oteplování“ I

Hlavní faktory ovlivňující dnešní IPR systém:

1. Ekonomická globalizace a „globální patentové oteplování“
2. Nové převratné technologie (Internet, ICT, bio- a nano-technologie)
3. Politizace duševního vlastnictví

„Globální patentové oteplování“ II

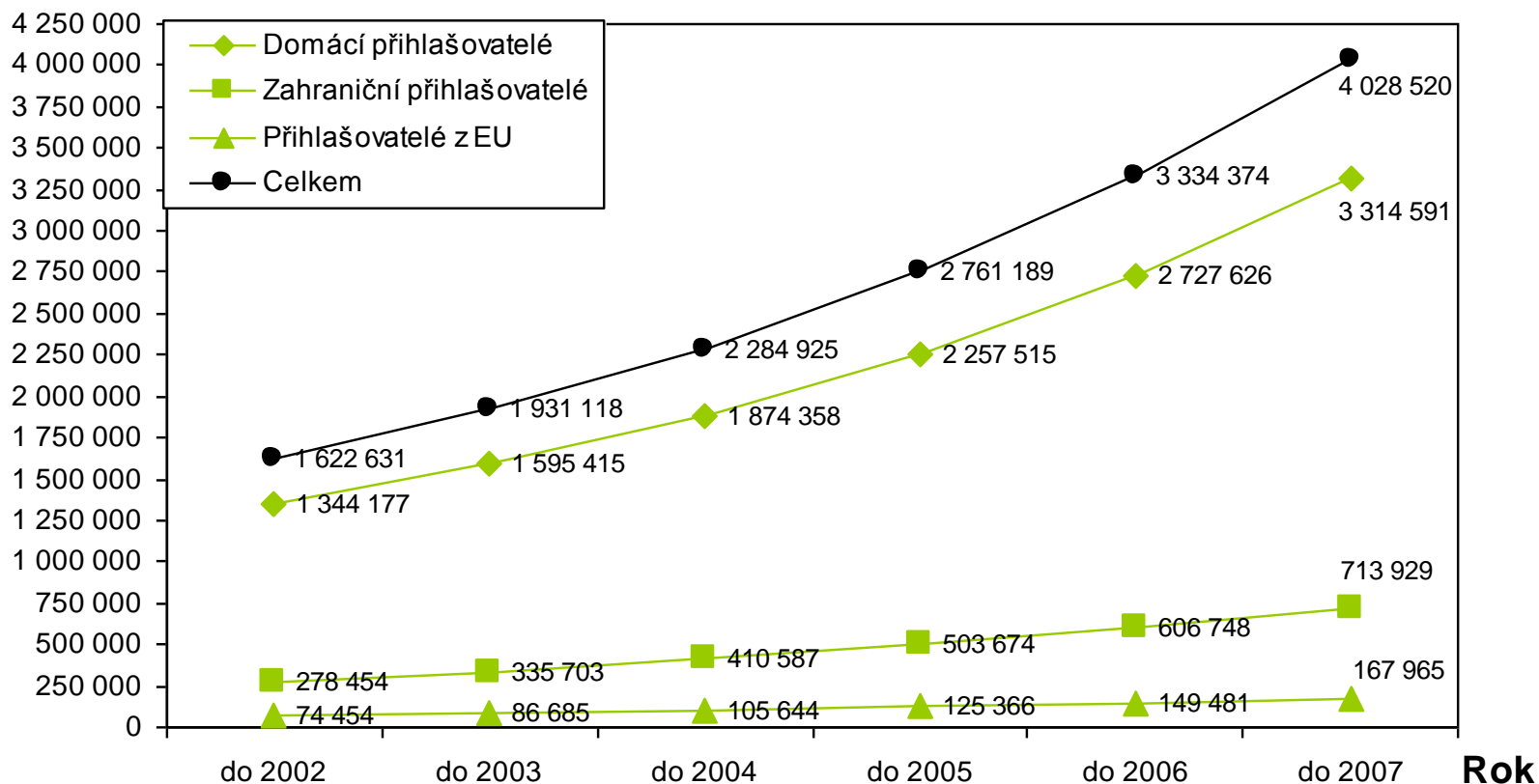
Nárůst počtu patentových přihlášek v systému PCT v letech 1995-2007 (dle údajů WIPO, 2008)

„Globální patentové oteplování“ III

Vývoj patentové aktivity v ČLR

Počet

„Globální patentové oteplování“ IV

Patentový paradox – proč firmy tak zběsile patentují?

VELKÉ FIRMY:

- snížení rizika závislosti na konkurenci („patentové dostihy“)
- výhodnější pozice k obchodnímu vyjednávání

MALÉ FIRMY:

- zlepšení image (hlavně mladé firmy)
- lepší pozice pro jednání o dalším financování firmy
- zajištění tržního segmentu (při vstupu na nové trhy)

Zdroj: Hall a Ziedonis (2007)

„Globální patentové oteplování“ V

Využívání patentů v podnicích různé velikosti
(podle dat EK, 2005)

Typ firmy \ užití	Vlastní výroba	Licensing	Cross- licensing	Licens. & výroba	Blokace konkurence	"Spící" patenty
Velké podniky	49,93%	3,03%	3,03%	3,22%	21,72%	19,06%
Střední podniky	65,62%	5,38%	1,20%	3,59%	13,90%	10,31%
Malé podniky	55,78%	14,97%	3,89%	6,90%	9,62%	8,84%

„Globální patentové oteplování“ VI

Přežijí patenty rok 2025?

(výsledky ankety EPO, 2005)

Scénář 1: Hegemonie nových supervelmocí

Scénář 2: Plody stromu poznání dejte všem!

Scénář 3: Svět globálních technologií a dvoukolejná IP ochrany

Scénář 4: Vlášda trhu a harmonizovaných pravidel

Strategie v ochraně duševního vlastnictví I

Hlavní způsoby ochrany duševního vlastnictví:

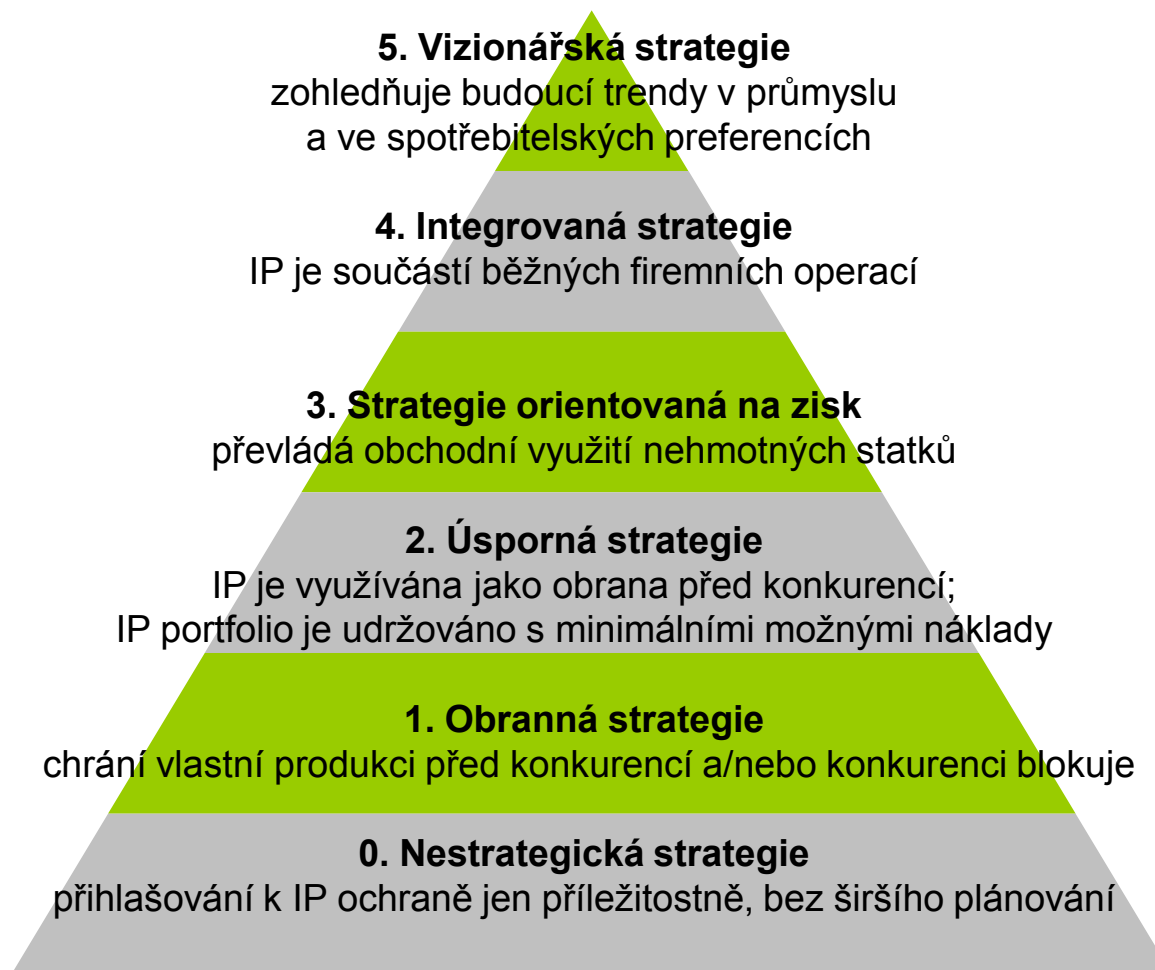
FORMÁLNÍ: patent, průmyslový vzor, ochranná známka, copyright.

NEFORMÁLNÍ:

- Rychlost, flexibilita a náskok před konkurencí
- Průběžné a rychlé inovace firemní produkce
- Záměrná složitost výrobků
- Doplňkové služby
- Zvláštní výrobní nebo prodejní kapacity
- Revise cenové politiky
- Zvláštní vztahy se zákazníky nebo dodavateli
- Specifické pracovní smlouvy a vztahy s firemními zaměstnanci

Strategie v ochraně duševního vlastnictví II

Hodnotová hierarchie ochrany průmyslových práv ve firmách (Driessen, 2009)

Strategie v ochraně duševního vlastnictví III

Nejčastěji využívané IP strategie

- INOVAČNÍ VÝROBKY – náskok a doplňkové služby, příp. ochrana patenty
- INOVAČNÍ POSTUPY – utajování....ochrana patenty jenom velmi omezeně

Zdroj: Průzkum 1478 US firem (Cohen et al., 2000)

Strategie v ochraně duševního vlastnictví IV

Ochrana IP v různých odvětvích průmyslu

Elektrotechnika, chemie, biotechnologie a farmacie –
PATENTOVÁNÍ

Potravinářství, textil, papír, polygrafie a ocelářství – **OCHRANNÉ
ZNÁMKY**

Polovodiče, přesné strojírenství a komunikace – **UTAJENÍ a
RYCHLOST**

Sklo, beton, cement a energetika – **EXKLUZIVNÍ VZTAHY S
DODAVATELI**

Zdroj dat: Cohen et al. (2000)

Strategie v ochraně duševního vlastnictví V

Ochrana IP v technologických MSP

- Utajování je obecně považováno za účinnější než patentování.
- Větší firmy patentují častěji nežli menší.
- Vzájemně kooperující MSP spoléhají hlavně na rychlost a na náskok před konkurencí.

Zdroj: López (2009)

Strategie v ochraně duševního vlastnictví VI

Ochrana IP v inovačních službách

- Ochranu IP využívá méně než 50% firem
- Hlavní forma ochrany – rychlost a flexibilita inovací
- Rozšířené způsoby ochrany – utajování, ochranné známky (v IT sektoru, informatice a v mediálních službách)
- Další neformální ochrana – rotace a osobní zainteresovanost zaměstnanců, doložky pracovních smluv...

Zdroj: Baldwin et al. (1998)

Strategie v ochraně duševního vlastnictví VII

IP strategie současných německých inovačních firem

1. Udržování technologického náskoku
2. Složitý design výrobků
3. Utajování
4. Patentování
5. Ochrana průmyslovými vzory

Zdroj: Sattler (2003)

IP strategie českých MSP I

Proč české MSP využívají IP ochranu?

1. Zamezení konkurence nebo nekalé konkurence
2. Marketingové důvody
3. Udělení licence a zisk z licencování
4. Zlepšení firemní image a prestiže
5. Ochrana výsledků vlastního výzkumu a vývoje

Zdroj: Bělohradská (2004)

IP strategie českých MSP II

Jak české MSP využívají IP ochranu v projektech mezinárodní spolupráce?

1. Firemní prestiž, propagace a reference
2. Rozvoj zahraničních kontaktů v oboru
3. Rozvoj trhu, uplatnění na trhu EU (licence apod.)
4. Přístup k moderním technologickým poznatkům
5. Vývoj a ověření vlastních technologií v praxi

Zdroj: Průzkum TC AV ČR, 17 MSP v 7. rámcovém programu EU

IP strategie českých MSP III

Slabiny českého systému ochrany IP

- Nedostatečná právní ochrana
- Nákladnost a zdlouhavost soudního vymáhání
- Vysoké náklady na ochranu IP v zahraničí

Zdroj: Bělohradská (2004)

Motivace firem k ochraně IP v době krize

78% firem: Naše IP je podstatná hodnota, ale jeho ochrana není adekvátní. PROČ?

- Absence zkušeností s IP a IP specialistů (61%)
- Neznalost vlastních IP statků hodných ochrany (52%)
- Konzervativní politika firemního vedení
- Obavy z právních komplikací při ochraně IP v zahraničí
- **Obavy z vysokých nákladů na IP ochranu obecně**

Zdroj: Knight et al. (2009)

Business Support on Your Doorstep

Ing. Václav Suchý, CSc.

Technologické centrum AV ČR
Ve Struhách 27, 160 00 Praha 6
tel. 234-006-163
E-mail: suchy@tc.cz